

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

ปัจจุบันในแทบทุกสังคมมีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมไปอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่องในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และวิทยาการสมัยใหม่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อแบบแผนความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาสิ่งต่าง ๆ จนทำให้เกิดความไม่สมดุลย์ระหว่างการเจริญเติบโตทางด้านวัตถุกับการพัฒนาทางด้านจิตใจ ความไม่สอดคล้องระหว่างการพัฒนาทางด้านวัตถุกับการพัฒนาทางด้านจิตใจจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาและความสับสนวุ่นวายในสังคม เช่น ปัญหาสุขภาพจิต ความล้มเหลวในการทำงาน การเบี่ยงเบนพฤติกรรม การกระทำผิดทางศีลธรรมและกฎหมายบ้านเมือง อาชญากรรมไปจนถึงสิ่งแวดล้อม (จรรยา สุวรรณทัต, 2535 : 217) สอดคล้องกับ อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุชารมณ์ (2532 : 1) ที่กล่าวไว้ว่า ถ้าบุคคลไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ไม่สามารถปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการภายในของตนเองและสภาพแวดล้อมทางสังคมได้ ก็จะทำให้เกิดปัญหาทางจิตตามมาภายหลัง ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตนเอง และอาจทวีความรุนแรงจนเป็นผลร้ายต่อตนเองและสังคมโดยรวมได้

การพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเจริญก้าวหน้าของโลกยิ่งรวดเร็วมากขึ้นเพียงใด ภาวะกดดันทางจิตใจของมนุษย์ก็ยิ่งทวีมากขึ้นเพียงนั้น เราจึงมักพบเห็นปัญหาต่าง ๆ อันสืบเนื่องมาจากปัญหาการปรับตัวที่ขาดประสิทธิภาพและล้มเหลว ซึ่งมีตั้งแต่ขั้นเล็กน้อยไปจนถึงขั้นรุนแรง ทั้งนี้หากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและสังคมเกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปแล้ว มนุษย์ก็ย่อมปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงได้ไม่ยากนัก (นิภา นิชยานน, 2530 : 10-14) กล่าวโดยทั่วไปแล้ววิกฤติการณ์หรือปัญหาในการปรับตัวของมนุษย์อาจเกิดขึ้นได้ทุกขณะไม่ว่าจะอยู่ในช่วงวัยใด แต่อย่างไรก็ตามในบรรดาช่วงต่าง ๆ ของชีวิต วัยที่มีความสำคัญในการปรับตัวมากคือ วัยรุ่น เพราะเป็นวัยที่กำลังอยู่ระหว่างการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ๆ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ อารมณ์และสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ตนเองคลุกคลีอยู่ก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย (จิราภรณ์ เอมเอี่ยม, 2536 : 2) จะเห็นว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่ชีวิตประสพกับการเปลี่ยนแปลงในแทบทุกด้านทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ช่วงวัยนี้

เด็กจะมีอารมณ์รุนแรง มีความต้องการและ แรงผลักดันตามธรรมชาติ (พรพรรณ จันทรวง, 2541 : 1-2) นักจิตวิทยาบางท่านจึงได้เรียกวัยนี้ว่า วัยพายุแคะ เป็นช่วงต่อของชีวิตจากความเป็นเด็กก้าวเข้าสู่ความเป็นหนุ่มสาวซึ่งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในเวลาต่อมา หรือเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นวัยแห่งการปรับตัว เป็นวัยแห่งปัญหา และเป็นวัยที่มีความเครียดทางอารมณ์ (Hurlock, 1967 : 2) วัยรุ่นจะเป็นระยะของการปรับตัวให้เข้ากับสังคมของผู้ใหญ่ ความสับสนของสภาพความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่จึงเป็นเหตุสำคัญของความทุกข์กังวลของวัยรุ่น ประกอบกับวัยนี้เป็นช่วงที่เริ่มมีวุฒิภาวะสามารถรับรู้สภาพปัญหาต่าง ๆ รอบตัว จึงทำให้มีความตึงเครียดในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ฉะนั้นเด็กที่มีอายุระหว่าง 12-15 ปี ซึ่งกำลังเข้าสู่ระยะวัยรุ่นและศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจึงมักประสบกับภาวะการปรับตัวสูง หากโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการปรับตัวของวัยรุ่นก็จะช่วยให้เด็กปรับตัวได้ดี สามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป เพราะชีวิตในโรงเรียนนับว่าเป็นระยะหนึ่งของการส่งเสริมสุขภาพจิต และการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ ให้เจริญงอกงาม (บุญศรี จันทนาเจริญเลิศ, 2530 : 2)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (กรมสามัญศึกษา : 2542) ได้บัญญัติถึงการจัดการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ดังนั้น การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งด้านวิชาการ และวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของแต่ละบุคคล พร้อมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มในรูปแบบการแสวงหาแนวทางสำหรับเรียนรู้และแก้ปัญหาต่าง ๆ การเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงเน้นการค้นคว้า ตำรา และฝึกฝนให้เกิดทักษะต่าง ๆ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2530 : 15-16) ฉะนั้น นักเรียนที่ต้องประสบกับปัญหาการปรับตัวอย่างมากคงจะหนีไม่พ้น นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะเป็นนักเรียนที่อยู่ในภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพจากนักเรียนในระดับประถมศึกษาเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งนักเรียนที่มาเข้าศึกษาต่อต่างก็มาจากหลายสถานศึกษา จึงต้องมีการปรับตัวต่อเพื่อนใหม่ สถานศึกษาแห่งใหม่ กระบวนการจัดการเรียนการสอนใหม่ รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมสังคมแบบใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม หากนักเรียนไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากโรงเรียนหรือสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน อีกทั้งยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ก็อาจก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนได้ในที่สุด

จากการสำรวจปัญหาการปรับตัวของวัยรุ่นในโรงเรียนต่าง ๆ ของพาสนา โพลีคิลปี (2535: 102-104) พบว่า วัยรุ่นมีปัญหาการปรับตัวในโรงเรียน และปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนมาก ซึ่งเป็นผลมาจากด้านการพัฒนาทางด้านร่างกาย ด้านการเงิน ทางบ้านและครอบครัว และความสัมพันธกับผู้อื่นสอดคล้องกับที่ สมชาย รัชชนกุล (2526 : 94-95) ได้สำรวจไว้และพบว่า ปัญหาการปรับตัวไม่ได้ในโรงเรียนเป็นปัญหาที่พบมากสำหรับวัยนี้ เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทั้งภายในร่างกายตนเอง และสถานการณ์สิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ภายในโรงเรียนที่ตนเองไม่เคยพบเห็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่นที่ต้องย้ายโรงเรียนใหม่จากประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนหนึ่งแล้วไปเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในอีกโรงเรียนหนึ่ง ซึ่งตัวอย่างปัญหาการปรับตัวของวัยรุ่นสามารถสังเกตได้จากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ การทะเลาะวิวาทกับเพื่อน ผลสอบไม่ได้ตามที่หวัง ไม่ชอบกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ ของโรงเรียน จึงทำให้เกิดความเครียดและปรับตัวไม่ได้ ซึ่งมีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันและด้านการเรียน บางคนถึงกับลาออกจากโรงเรียน (ฐานันดร ศิริศิลป์, 2535 : 44) นอกจากนี้ กิลล์ (พยอม ธีรุต, 2540 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Gill, 1962 : 145-148) ได้กล่าวว่า ปัญหาเรื่องการปรับตัวในวัยรุ่นเป็นปัญหาที่ต้องคำนึงถึงอยู่มากในสังคมปัจจุบัน เพราะว่าถ้าวัยรุ่นมีการปรับตัวไม่คืนนอกจากจะเป็นวัยรุ่นที่เกรแล้ว ยังเป็นปัญหาต่อสังคมต่อไปอีกด้วย และถ้าวัยรุ่นเหล่านี้ไม่ได้รับการแนะนำแก้ไข ย่อมจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีไม่ได้ โดยเฉพาะวัยรุ่นที่อยู่ในโรงเรียนกำลังศึกษาเล่าเรียน เมื่อประสบปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน ต้องได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องในการแนะแนวและให้ความรู้ทางวิชาการที่ถูกต้อง เพื่อช่วยให้วัยรุ่นมีความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เพื่อน และบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข

ในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการปรับตัวของเด็ก พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ในประเทศไทยเป็นการศึกษาการปรับตัวของเด็กในบริบทต่าง ๆ ได้แก่ การศึกษาเปรียบเทียบผลของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อการปรับตัวของนักเรียน ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวของนักเรียนกับองค์ประกอบด้านต่าง ๆ เช่น อัตมโนทัศน์ สติปัญญา ศึกษาลักษณะวิธีการปรับตัวของนักเรียน สำรวจปัญหาการปรับตัวของนักเรียนในด้านต่าง ๆ เป็นต้น และการใช้แบบวัดในการศึกษานุคลิกภาพของไทย ส่วนใหญ่จะเป็นการใช้แบบวัดทางด้านบุคลิกภาพ เพื่อวัดและศึกษานุคลิกภาพของเด็กเฉพาะในคลินิกเท่านั้น (อารีย์ บัญญัติ, 2540 : 3) เครื่องมือวิจัยส่วนใหญ่ก็เป็นการใช้เครื่องมือซึ่งดัดแปลงมาจากเครื่องมือวัดบุคลิกภาพที่เป็นแบบวัดมาตรฐานของต่างประเทศ คือ แบบสำรวจปัญหาอะมูนนี่พรอมเบลม เซกิลิตต์ (The Mooney Problem Checklist) ซึ่งมีขอบเขตในแบบวัดเป็นการสำรวจปัญหาการปรับตัวด้านต่าง ๆ ของเด็กอย่างกว้าง ๆ มีงานวิจัยบางส่วนที่ผู้วิจัยสร้างแบบวัดขึ้นเอง

แต่พบว่าเนื้อหาและขอบเขตของแบบวัดจำกัดเฉพาะงานวิจัยนั้น ๆ เท่านั้น มิได้มุ่งเน้นพัฒนาให้มีคุณภาพเพื่อเป็นแบบวัดมาตรฐาน และการนำแบบวัดบุคลิกภาพของต่างประเทศมาใช้ก็อาจพบปัญหาที่ทำให้ได้ผลการวิจัยที่คลาดเคลื่อน เนื่องจากความแตกต่างกันในเรื่องวัฒนธรรม ค่านิยม ประเพณี การอบรมเลี้ยงดูเด็ก และการดำเนินชีวิต ดังนั้นการคัดเลือพหุติกรรมจึงมีบรรทัดฐานที่ไม่เหมือนกัน ส่วนงานวิจัยในประเทศไทยที่สร้างและพัฒนาแบบวัดการปรับตัวให้มีคุณภาพและเป็นแบบวัดมาตรฐาน ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดกำแพงเพชร ของสุรัชย์ โกศิยะกุล (2526) แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของอารีย์ บัญญัติ (2540) เป็นต้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาเครื่องมือวัดความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นนักเรียนที่กำลังอยู่ในช่วงการปรับตัวจากระดับประถมศึกษาเข้าสู่ระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์สำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำเครื่องมือวัดไปใช้ และนำผลที่ได้ไปให้คำแนะนำหรือแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน รวมทั้งปลูกฝังให้มีการพัฒนาการในการปรับตัวที่เหมาะสม เพื่อการเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ของแบบทดสอบมาตรฐาน
2. เพื่อหาเกณฑ์ปกติวิสัย (Norms) สำหรับแปลความหมายของคะแนนจากการสอบ

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ได้เครื่องมือวัดความสามารถในการปรับตัวที่มีคุณภาพในด้านความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง เพื่อใช้ในการศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน ครูแนะแนว ตลอดจนผู้ปกครองในการทำความเข้าใจนักเรียน และใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งสำหรับการให้คำปรึกษาแนะนำปรับปรุง และพัฒนาการปรับตัวของนักเรียนที่มีปัญหา
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือวัดความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ ตลอดจนการพัฒนาเครื่องมือวัดบุคลิกภาพในด้านอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 และเขต 2 มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 2,239 คน จากจำนวน 17 โรงเรียน
2. เครื่องมือวัดความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนประกอบด้วย แบบวัดความสามารถในการปรับตัวชนิดสถานการณ์ 3 ตัวเลือก และแบบวัดความสามารถในการปรับตัวชนิดข้อความ ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การปรับตัว หมายถึง ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนตามความต้องการของร่างกายและจิตใจ ซึ่งมีแรงกดดันมาจากภายนอก และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ต่าง ๆ ก็เพื่อให้ตนบรรลุถึงสิ่งที่ปรารถนาและอยู่ในสังคมนั้น ๆ ได้อย่างมีความสุข
2. ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการควบคุมพฤติกรรมตนเอง เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของตนเองและสังคม โดยสามารถยอมรับและจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ทั้งนี้ก็เพื่อให้บรรลุถึงสิ่งที่ตนปรารถนาและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยแบ่งการปรับตัวออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่
 - 2.1 การปรับตัวด้านอารมณ์และส่วนตัว หมายถึง การที่นักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมที่แสดงออกได้อย่างเหมาะสม โดยเป็นบุคคลที่เป็นตัวของตัวเอง รู้จักเข้าใจยอมรับตนเองและผู้อื่น รับผิดชอบต่อสังคมต่าง ๆ ตามความเป็นจริง สำนึกในบทบาทหน้าที่ของตนเอง รู้จักรับผิดชอบ มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง
 - 2.2 การปรับตัวด้านสังคม หมายถึง การที่นักเรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เคารพในสิทธิหน้าที่ของผู้อื่น เข้าใจความต้องการและความรู้สึกของผู้อื่น เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นในสังคม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข
 - 2.3 การปรับตัวด้านการเรียน หมายถึง การที่นักเรียนใช้ศักยภาพในการเรียนได้อย่างเต็มที่ มีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียน มีความมุ่งมั่นและมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ และสร้างผลงานที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนกล้าแสดงความคิดเห็น รู้จักแก้ปัญหาหรือขอคำปรึกษาจากผู้รู้ได้

2.4 การปรับตัวด้านสถานศึกษา หมายถึง การที่นักเรียนสามารถปรับพฤติกรรมของตนให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการศึกษาในสถานศึกษาปัจจุบัน มีทัศนคติที่ดีต่อสถานศึกษา ได้แก่ บุคลากร สิ่งแวดล้อม และกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ และปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนได้โดยปราศจากความคับข้องใจ

3. เครื่องมือวัดความสามารถในการปรับตัว หมายถึง แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดตามคำนิยามความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน มี 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบวัดความสามารถในการปรับตัวชนิดสถานการณ์ 3 ตัวเลือก

ฉบับที่ 2 แบบวัดความสามารถในการปรับตัวชนิดข้อความ ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 และเขต 2 ในปีการศึกษา 2547

5. คุณภาพของเครื่องมือ หมายถึง คุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้นด้านความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของแบบวัดทั้ง 2 ตอน

6. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง คุณสมบัติของเครื่องมือวัดที่ข้อคำถามแต่ละข้อสามารถวัดความสามารถในการปรับตัวได้สอดคล้องกัน ซึ่งคำนวณค่าความเชื่อมั่น โดยหาความสอดคล้องภายใน จากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

7. ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณสมบัติของเครื่องมือวัดที่สามารถจำแนกกลุ่มของผู้ตอบได้ถูกต้องตามความเป็นจริง สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้หาความเที่ยงตรง 2 ชนิด คือ

7.1 ความเที่ยงตรงเชิงพิณิจ (Face Validity) เป็นการหาดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับนิยามเชิงปฏิบัติการของความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ แล้วคัดเลือกข้อที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 – 1.00

7.2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยวิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว (Known Group Technique) เป็นการจำแนกกลุ่มของผู้ตอบออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีการปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มที่มีปัญหาในการปรับตัว โดยให้ครูประจำชั้นหรือครูแนะแนวเป็นผู้จำแนก ซึ่งอาศัยผลคะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรม จากนั้นทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยทั้งฉบับของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

8. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา จำนวน 1 ท่าน สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จำนวน 2 ท่าน และอาจารย์แนะแนว ซึ่งสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว จำนวน 2 ท่าน ซึ่งท่านเหล่านี้เป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการทำงานมาอย่างน้อย 5 ปี

9. อำนาจจำแนกรายชื่อ (Discrimination) หมายถึง คุณสมบัติของข้อคำถามในเครื่องมือที่จะจำแนกกลุ่มของผู้ตอบออกเป็นกลุ่มที่สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มที่มีปัญหาในการปรับตัว โดยใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายชื่อกับคะแนนรวมที่ไม่รวมคะแนนในข้อนั้น

10. เกณฑ์ปกติวิสัย หมายถึง คุณลักษณะทั่ว ๆ ไปจากผลการทดสอบของนักเรียน ซึ่งมีไว้เพื่อบอกและเปรียบเทียบการปรับตัวของนักเรียนว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยหาดำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์แล้วแปลงเป็นคะแนนที่ปกติ (Normalized T - Score)